

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2205

Vragen van het lid **De Krom** (VVD) aan de staatssecretaris van Justitie over *de huisvesting van asielzoekers*. (Ingezonden 17 februari 2009)

1

Bent u bekend met het artikel «Huisvesten van asielzoekers gaat te traag»?¹

2

Zijn de feiten zoals weergegeven in het artikel waar? In het bijzonder, is het waar dat 90 procent van de reguliere vergunninghouders bestaat uit alleenstaanden en mensen met een zorgbehoefte? Zo ja, wat vindt u daarvan en waarom?

3

Bent u verontrust dat 335 gemeenten hun huisvestingsquota begin dit jaar niet hebben bereikt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

4

Deelt u de conclusie van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten dat de problemen met het huisvesten van asielzoekers zeer waarschijnlijk zijn veroorzaakt door het huisvesten van de gepardonneerden?

5

Wat gaat u doen om deze verdringing binnen de huizenmarkt veroorzaakt

door het Generaal Pardon tegen te gaan?

6

Voorziet u de komende maanden problemen met het huisvesten van asielzoekers en gepardonneerden aangezien het in 90 procent van de gevallen alleenstaanden en mensen met een zorgbehoefte betreft? Zo ja, wat gaat u doen om de problemen aan te pakken en de gevolgen te minimaliseren? Zo nee, waarom niet?

7

Deelt u de mening dat het generaal pardon desastreuze gevolgen heeft, zowel voor de Nederlandse belastingbetaler als voor de personen die in Nederland asiel aanvragen? Zo nee, waarom niet?

8

Kunt u de Kamer verzekeren dat er tijdens uw ambtstermijn en in de toekomst geen tweede Generaal Pardon zal komen?

9

Wat zijn de mogelijke consequenties van het voorstel van Taskforce voorzitter Ed Nijpels dat «de taakstelling voor gepardonneerden moet worden verevend met de taakstelling die gemeenten hebben gekregen voor reguliere vergunninghouders?» Wat vindt u van dit voorstel en wat gaat u er mee doen?

¹ Binnenlands Bestuur, 13 februari 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) (ontvangen 3 april 2009) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1918

1

Ja.

2

Het uitplaatsingstraject van vergunninghouders uit de centrale opvang bestaat voor het overgrote deel (ongeveer 90%) uit alleenstaanden. Om dit traject adequaat en snel te kunnen uitvoeren, dienen de gemeenten bij het aanbod van woonruimten aan het COA afdoende met de samenstelling van de populatie in de opvang rekening te houden. Een gering percentage heeft een zogenaamde zorgbehoefte; ook hier is op de situatie toegesneden aanbod van woonruimte noodzakelijk. Deze percentages vormen bij het uitplaatsings- en huisvestingsproces dan ook feitelijke gegevens, waarnaar gehandeld moet worden. De bezette opvangplaatsen dienen zo snel mogelijk te worden vrijgemaakt voor de opvang van nieuwe asielzoekers. De tot Nederland toegelaten vluchtelingen dienen zo snel mogelijk hun plaats in de samenleving te vinden, gelet op hun inburgeringsplicht en participatie aan die samenleving. Zij zijn op grond

van de Huisvestingswet als een van de zogenaamde prioritaire doelgroepen van beleid aangewezen en moeten met voorrang gehuisvest worden. De voornamelijk eenzijdige samenstelling van de doelgroep is structureel; de afgelopen jaren is dan ook met grote regelmaat bij de gemeenten aandacht gevraagd voor het maken van toepasselijke prestatieafspraken met de woningcorporaties.

3 t/m 5

Er is sprake van een in de Huisvestingswet vastgelegde verplichting dat de gemeenten binnen de termijn van een halfjaar de hen opgelegde huisvestingstaakstelling moeten realiseren. De conclusie van de VNG dat de huisvesting van de statushouders op grond van de Regeling voor de achterstand in de huisvesting van de vergunninghouders heeft gezorgd is niet gerechtvaardigd. Met de Taskforce Huisvesting Statushouders, onder voorzitterschap van de heer Nijpels¹ concludeer ik dat de huisvesting van deze doelgroep door het projectmatige karakter van de uitvoering van de «pardonregeling», de daardoor ontstane grotere urgentie, directere betrokkenheid en actievere ketensamenwerking ook een goede impuls heeft gegeven aan het reguliere proces. Dat wordt ook onderschreven door de resultaten van de voorlaatste twee halfjaarlijkse taakstellingsperioden (2007-II en 2008-I), waarin de taakstellingen op het «reguliere» huisvestingproces» op een niveau 2.300 en 1.750 lagen en de gemeenten respectievelijk afgerond 2.660 en 2.380 vergunninghouders huisvestten. Op 1 juli 2008 bedroeg de achterstand op de «reguliere» taakstelling nog geen 250 personen, een absoluut laagterecord sinds de invoering van de wettelijk verplichte huisvestingstaakstellingen in 1995. Dat ondanks de toen al geldende aanvullende huisvestingsopdracht voor de andere doelgroep, de statushouders. In haar Tussentijdse Evaluatie, die ik uw Kamer bij brief van 5 maart jl. (Kamerstukken II, 2008–2009, 31 018, nr. 490) deed toekomen concludeert de Taskforce Huisvesting Statushouders dat gemeenten die succesvol zijn in het huisvesten van vluchtelingen – en dus hun taakstellingen weten te realiseren –

veelal werken vanuit betrokkenheid en een duidelijke visie, waarbij een integrale aanpak en veel aandacht voor de organisatie van de processen een belangrijke rol spelen. De bevindingen suggereren dat het behalen van de huisvestingsopdracht vaak en met name een kwestie is van goede organisatie en afspraken. Ik ben mij ervan bewust dat de extra taakstelling ten aanzien van de statushouders op grond van de Regeling een grote, extra inspanning van de gemeenten vergt. Een taak, die de gemeenten als collectief met voortvarendheid hebben opgepakt. Op 1 maart 2009 was al zo'n 80% van de totale geprognosticeerde doelgroep van 27.500 personen volgens de COA-realisatiecijfers definitief gehuisvest. De reguliere huisvestingstaakstelling voor de vergunninghouders in de tweede helft van 2008 was met 3300 plaatsen beduidend hoger dan de voorgaande halfjaarlijkse perioden. De ervaring leert dat aanpassing aan hogere taakstellingen enige tijd vergt. Deze grotere vraag naar woonruimten, veroorzaakt door zowel de taakstelling ten aanzien van de statushouders op grond van de Regeling als ook de verhoogde reguliere taakstelling zorgen voor een verhoogde druk op de (sociale) woningmarkt en maakt de «spoeling» dunner, maar de realisering van beide taakstellingen zeker niet onmogelijk. De provinciale en WGR-plusregionale toezichthouders hebben de mogelijkheid het hen via de Huisvestingswet toegekende instrumentarium voor handhaving aanwenden om ervoor te zorgen dat achterlopende, nalatige gemeenten de wettelijke huisvestingstaakstellingen op tijd realiseren. Daarnaast is hun het instrument van «herverdeling» toegekend, waarmee het mogelijk is om taakstellingen tussen gemeenten te verdelen, wanneer daar volkshuisvestelijke redenen toe zijn.

6

Om de vraag van woonruimten nog beter op het aanbod te laten aansluiten is het COA in 2008 voor het matchings- en uitplaatsingstraject gestart met het zogenaamde «open aanbod-model», waarmee vergunninghouders kunnen «intekenen» op door gemeenten in het kader van de taakstelling ter beschikking gestelde woonruimten. Dit «open aanbod-model» is sinds

18 februari jl. ook opengesteld voor de doelgroep van de Regeling die zich buiten de opvang bevinden en nog tot en met eind 2009 gehuisvest dienen te worden. Doel van het model is om de te huisvesten doelgroep meer inzicht en initiatief te geven om de huisvesting zelf en actief te regelen en zo te bevorderen dat er sneller een goede «match» ontstaat. Voorwaarde is wel dat gemeenten voldoende woonruimten aanbieden voor een adequate werking van dit model. De Taskforce Huisvesting zal in samenwerking met het COA een actieve rol richting gemeenten vervullen ter vermeerdering van het gebruik van het aanbodmodel. Daarnaast is de minister voor Wijken, Wonen en Integratie (WWI) en mij door de Taskforce Huisvesting Statushouders een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de processen rondom de huisvesting van de statushouders op grond van de Regeling, waaruit ook voor het «reguliere» proces lessen te trekken zijn. Ik denk daarbij vooral aan verbetering van de regionale samenwerking, het stimuleren van een integrale- of ketenaanpak bij gemeenten, het verbeteren van de relatie tussen gemeenten, corporaties en het COA en het transparanter maken van realisatiecijfers. Wij zullen ons over deze aanbevelingen buigen, ze bezien op praktische uitvoerbaarheid en in een later stadium hierop terugkomen.

7

Nee, ik deel deze mening niet. De Regeling brengt zowel besparingen als kosten voor de aanspraak op de collectieve middelen met zich mee. De financiële consequenties van de Regeling volgen uit de in het Coalitieakkoord neergelegde keuze om vreemdelingen die onder de oude Vreemdelingenwet asiel hebben aangevraagd, onder in dit akkoord bepaalde voorwaarden een verblijfsvergunning te verlenen. Deze politieke keuze kent haar grondslag in een wens uit de samenleving om een einde te maken aan de situatie van een grote groep vreemdelingen in de (nood)opvang.

8

Ik kan enkel uitspraken doen over de periode die mijn ambtstermijn betreft. Gedurende mijn ambtstermijn zal er geen andere regeling zoals de huidige volgen.

9

Het voorstel van de voorzitter van de Taskforce om de taakstellingen te verevenen komt voort uit de in de tussentijdse evaluatie neergelegde stand van zaken bij de huisvesting van de statushouders op grond van de Regeling. Een deel van de gemeenten loopt momenteel voor op de taakstellingen, een deel loopt achter en zal de deeltaakstelling voor de statushouders op grond van de Regeling dientengevolge niet meer kunnen realiseren. De minister voor WWI en ik zullen over dit voorstel nader van gedachten wisselen, waarna hierover een beslissing zal worden genomen.

---

¹ Als verwoord in haar Tussentijdse Evaluatie, blz. 7.